USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Jitky Zavřelové a soudců Petra Mikeše a Milana Podhrázkého v právní věci žalobce: **I. Y.**, zastoupený JUDr. Irenou Strakovou, advokátkou se sídlem Karlovo náměstí 287/18, Praha 2, proti žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**, se sídlem náměstí Hrdinů 1634/3, Praha 4, proti rozhodnutí žalované ze dne 12. 6. 2020, čj. MV-83538-4/SO-2020, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 17. 1. 2022, čj. 17 A 80/2020-52,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá**.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

III. Žalobci **se vrací** zaplacený soudní poplatek za kasační stížnost ve výši **5 000 Kč**, který bude vyplacen z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení k rukám jeho zástupkyně JUDr. Irenky Strakové, advokátky.

Odůvodnění:

[1] Ministerstvo vnitra, odbor azylové a migrační politiky, usnesením z 21. 1. 2020, čj. OAM - 17172-5/TP-2019, zastavilo podle § 169r odst. 1 písm. c) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), správní řízení o žádosti o vydání povolení k trvalému pobytu podané podle § 68 téhož zákona, neboť žádost byla podána na území, ač k tomu nebyl žalobce oprávněn. Žalovaná výše uvedeným rozhodnutím odvolání žalobce zamítla a prvostupňové usnesení potvrdila.

[2] Městský soud v Praze v záhlaví uvedeným rozsudkem žalobu proti rozhodnutí žalované zamítl. Soud předně uvedl, že usnesení Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky ze dne 21. 1. 2020, čj. OAM-18681-2/MC-2020, kterým bylo postupem podle § 156 odst. 2 správního řádu zrušeno potvrzení o přechodném pobytu žalobce, není možné v tomto řízení přezkoumat jako podkladový úkon podle § 75 odst. 2 věty druhé s. ř. s., jak navrhoval žalobce. Jde o samostatné správní rozhodnutí ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s., proti němž lze po vyčerpání řádných opravných prostředků podat samostatnou žalobu. Dále soud zdůraznil, že situace žalobce je primárně ovlivněna postupem maďarských úřadů, neboť žalobce pozbyl občanství Maďarska ke dni 23. 8. 2018 dekretem maďarského prezidenta, který městský soud nemůže přezkoumávat.

[3] K jednotlivým žalobním námitkám městský soud vysvětlil, proč nebyl na základě analogie na místě postup podle § 87f odst. 5 zákona o pobytu cizinců. Toto ustanovení se totiž vztahuje výhradně k důvodům ukončení pobytu rodinného příslušníka občana EU,

tedy jiného a specifického pobytového oprávnění. Pouze pro tento případ zákonodárce prostřednictvím § 87f odst. 5 zákona o pobytu cizinců procesně usnadnil podání další žádosti. To však neučinil v případě zrušení či zániku přechodného pobytu občana EU podle § 87d zákona o pobytu cizinců. Toto ustanovení nadto míří na případy, kdy se cizinec (občan EU) dopustí protiprávního jednání, což žalobci vytýkáno nebylo. Žalovaný pak i pro případ, že bylo pobytové oprávnění žalobce zrušeno podle § 156 odst. 2 správního řádu, nastínil další možnosti řešení jeho pobytu [upuštění od osobního podání na zastupitelstvím úřadě podle § 169d odst. 3 zákona o pobytu cizinců či strpění pobytu podle § 33 odst. 1 písm. a) téhož zákona]. Městský soud dále vysvětlil, že u procesních rozhodnutí ani zákon ani judikatura nepožadují posouzení zásahu do soukromého a rodinného života, tedy aplikaci čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva"). Městský soud se vypořádal také s námitkou týkající se písemnosti Velvyslanectví České republiky z 22. 10. 2019, z níž plyne, že žalobce a členové jeho rodiny pozbyli maďarské státní občanství dne 23. 8. 2018 dekretem prezidenta republiky. Tato písemnost je součástí správního spisu. Není ale rozhodné, že není zmiňována v prvostupňovém usnesení. Nadto žalobce prokázal svoji totožnost ukrajinským pasem a ani při podání žádosti netvrdil, že by v té době byl občanem Maďarské republiky. To, že žádost prvostupňového orgánu o informaci o státním občanství žalobce a členů jeho rodiny předcházela žalobcově žádosti o povolení k trvalému pobytu, pak znamená pouze to, že prvostupňový orgán v rámci své úřední činnosti ze své iniciativy ověřoval správnost určitých informací relevantních pro jeho agendu, což nijak nevybočuje z jeho kompetencí. Není podstatné, z jakého důvodu k této činnosti přistoupil. Žalobce byl povinen hlásit změny týkající se jeho občanství a dokladů podle § 103 zákona o pobytu cizinců. Ač může vnímat postup správních orgánů tak, že byl vystaven nepříznivým následkům v důsledku své poctivosti, platí, že zamlčováním změn ve svém občanství by žalobce porušoval zákon. Nelze vyloučit, že by se prvostupňový správní orgán o zániku maďarského občanství žalobce dozvěděl i jinou cestou, od příslušných orgánů, z informačních systémů apod.

[4] Žalobce („stěžovatel") podal proti rozsudku městského soudu kasační stížnost, v níž navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil městskému soudu k dalšímu řízení.

[5] Předně vyslovil obecný nesouhlas s tím, že nebylo na místě přezkoumat usnesení Ministerstva vnitra ze dne 21. 1. 2020, kterým bylo zrušeno potvrzení o přechodném pobytu žalobce. Považuje za podstatné, že tímto usnesením bylo rozhodnuto o zrušení potvrzení o přechodném pobytu zpětně ke dni 23. 8. 2018. V návaznosti na to stěžovatel cituje z několika rozsudků NSS pasáže, které se v různých souvislostech týkají použití § 75 odst. 1 s. ř. s. Má za to, že tyto závěry lze aplikovat i na jeho případ. Nedomáhal se totiž přezkoumání pozbytí státního občanství, ale napadal postup žalovaného navazující na jeho snahu řádně nahlásit změnu podstatných skutečností. To učinil dne 14. 11. 2019 a v té době disponoval platným oprávněním k pobytu. Za podstatné pak považuje, že v den podání žádosti o vydání povolení k trvalému pobytu bylo potvrzení o přechodném pobytu platné a až následným šetřením bylo zjištěno, se na toto potvrzení lze nejméně od 23. 8. 2018 pohlížet jako na vydané v rozporu s právními předpisy.

[6] Dále stěžovatel namítl, že městský soud postupoval chybně v otázce posouzení časové linky a zasáhl do lidských práv a základních svobod stěžovatele ve smyslu článků 6 a 14 Úmluvy. Dále uvedl, že mu pozbytí státního občanství nebylo známo a odebrání pasu na

slovenské hranici v něm vyvolalo zmatek. Rovněž konstatoval, že žalovaný a následně městský soud nevzali v potaz skutečnost, že stěžovatel byl povinen nahlásit změnu státní příslušnosti. To učinil a současně požádal o trvalý pobyt. Stěžovatelův pobytový status v době podání žádosti nespadal do žádné z kategorií uvedené v § 69 zákona o pobytu cizinců. Přístup maďarských úřadu je podle stěžovatele ze stany českých státních orgánů chybně respektován bez dalšího. Proto bylo povinností soudu přezkoumat napadené rozhodnutí obezřetněji, s ohledem na soukromý a rodinný život stěžovatele a jeho rodiny.

[7] Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost jako celek je nepřípustná.

[8] Podle § 104 odst. 4 s. ř. s. *není kasační stížnost přípustná, opírá-li se jen o jiné důvody, než které jsou uvedeny v § 103, nebo o důvody, které stěžovatel neuplatnil v řízení před soudem, jehož rozhodnutí má být přezkoumáno, ač tak učinit mohl*.

[9] Kasační stížnost je opravným prostředkem proti pravomocnému rozhodnutí krajského (městského) soudu ve správním soudnictví (§ 102 s. ř. s.). Z toho plyne, že aby byly kasační námitky způsobilé k projednání, musí kvalifikovaným způsobem zpochybňovat právě rozhodnutí krajského (městského) soudu. Stěžovatel je tedy povinen v kasační stížnosti vymezit rozsah přezkumu napadeného rozhodnutí a musí předestřít a konkrétně sdělit, v čem spatřuje skutková či právní pochybení krajského (městského) soudu, a z kterých konkrétních důvodů závěry soudu považuje za nezákonné, resp. nepřezkoumatelné (usnesení NSS z 24. 4. 2023, čj. 8 Azs 41/2023-38, bod 9 a rozsudek NSS z 31. 3. 2021, čj. 8 Azs 299/2020-41, bod 10). Stěžovatel tedy musí vylíčit, kterých konkrétních nezákonných kroků, postupů, úkonů, úvah, hodnocení či závěrů se měl městský soud vůči němu dopustit v procesu vydání rozhodnutí či přímo rozhodnutím samotným, a rovněž ozřejmit svůj právní náhled na to, proč se má jednat o nezákonnost (rozsudek rozšířeného senátu NSS z 20. 12. 2005, čj. 2 Azs 92/2005-58, č. 835/2006 Sb. NSS, a rozsudek NSS z 24. 1. 2023, čj. 6 As 358/2021-38, bod 11).

[10] Stěžovatel vyslovil obecný nesouhlas se závěrem městského soudu, že nebylo na místě přezkoumat usnesení Ministerstva vnitra ze dne 21. 1. 2020, kterým bylo zrušeno potvrzení o přechodném pobytu stěžovatele, aniž by však jakkoli reagoval na důvod, o který městský soud opřel nemožnost zabývat se tímto usnesením. V bodě 27 rozsudku městský soud vysvětlil, že toto usnesení nelze v tomto řízení přezkoumat jako podkladový úkon podle § 75 odst. 2 věty druhé s. ř. s., neboť jde o samostatné správní rozhodnutí ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s., proti němž lze po vyčerpání řádných opravných prostředků podat samostatnou žalobu. Z kasační stížnosti ovšem ani náznakem neplyne, proč stěžovatel s těmito argumenty nesouhlasí. Stěžovatel sice rozsáhle cituje judikaturu Nejvyššího správního soudu, nevysvětluje však, jak ta souvisí s projednávaným případem. Judikatura se totiž týká jiného ustanovení, konkrétně § 75 odst. 1 s. ř. s., který stanoví, na základě jakého skutkového a právního stavu správní soud přezkoumává napadené rozhodnutí správního orgánu. Jde tedy o zcela jiné ustanovení, než kterým argumentoval městský soud. Pro úplnou vágnost argumentace tedy nelze tuto část kasační stížnosti považovat za přípustnou kasační námitku.

[11] V další části kasační stížnosti stěžovatel zmiňuje odebrání pasu na slovenské hranici, které v něm vyvolalo zmatek. Poukazuje také na to, že žalovaný a následně městský soud nevzali v potaz skutečnost, že stěžovatel byl povinen nahlásit změnu státní příslušnosti. Ani

z této části kasační stížnosti není ovšem není zřejmé, na které rozhodovací důvody se stěžovatel snaží reagovat, co městskému soudu vytýká.

[12] Také argumentace soukromým a rodinným životem zůstala v natolik obecná, že nemohla bez dalšího vést ke kvalifikovanému zpochybnění konkrétních závěrů napadeného rozsudku městského soudu (rozsudek NSS z 25. 6. 2021, čj. 8 Afs 313/2019-35, bod 11). Stěžovatel v této souvislosti totiž pouze obecně zmiňuje, že přístup maďarských úřadů je ze strany českých státních orgánů chybně respektován bez dalšího, a proto bylo povinností soudu přezkoumat napadené rozhodnutí obezřetněji s ohledem na soukromý a rodinný život stěžovatele, aniž by však jakkoli reagoval na argumentaci městského soudu, že u procesních rozhodnutí ani zákon ani judikatura nepožadují posouzení zásahu do soukromého a rodinného života, tedy aplikaci čl. 8 Úmluvy.

[13] Nejvyšší správní soud proto dospěl k závěru, že uvedené námitky nesplňují náležitosti kasačního bodu, neboť nereagují na rozhodovací důvody městského soudu. Jsou tedy nepřípustné ve smyslu § 104 odst. 4 s. ř. s. (rozsudek NSS čj. 8 Azs 299/2020-41, bod 16 a další tam citovaná judikatura).

[14] Nejvyšší správní soud není povinen ani oprávněn domýšlet za stěžovatele argumenty, na základě kterých by přezkoumával napadené rozhodnutí. Takovým postupem by přestal být nestranným rozhodčím sporu, ale přebíral by roli advokáta (viz rozsudek NSS z 3. 12. 2020, čj. 7 Afs 251/2020-29, bod 11 a tam citovaná judikatura). V dané věci tedy není prostor pro to, *»aby Nejvyšší správní soud „stručně a obecně“ přezkoumal závěry krajského soudu – tak někdy postupují krajské soudy ve vztahu ke správním rozhodnutím, mají-li projednat „neumělou“ laickou žalobu. K tomuto postupu vede krajské soudy snaha nepřipravit žalobce, kteří nemusí být zastoupeni advokátem, o přístup k soudu. V řízení o kasační stížnosti však není pro podobný postup prostor. V řízení, v němž musí za stěžovatele jednat advokát či jiný právní profesionál, je třeba vyžadovat tomu odpovídající úroveň právní argumentace…* « (usnesení NSS z 30. 6. 2022, čj. 2 Afs 115/2020-42, bod 16).

[15] V další části kasační stížnosti stěžovatel namítá, že v okamžiku podání žádosti o povolení k trvalému pobytu byl držitelem potvrzení o přechodném pobytu, a měl tak mít právo tuto žádost podat na území. Vedle toho ještě poukazuje znění § § 69 zákona o pobytu cizinců a tvrdí, že jeho pobytový status v době podání žádosti nespadal do žádné z kategorií uvedené v § 69 zákona o pobytu cizinců. I tyto kasační námitky jsou nepřípustné, byť z jiného důvodu. Stěžovatel totiž, ačkoliv mohl, tyto námitky neuplatnil u městského soudu, jak vyžaduje § 104 odst. 4 s. ř. s.

[16] Strohou a nesrozumitelnou zmínku o tom, že městský soud chybně postupoval „v otázce posouzení časové linky“, čímž údajně zasáhl do lidských práv a základních svobod stěžovatele ve smyslu článků 6 a 14 Úmluvy, pak Nejvyšší správní soud pro její nesrozumitelnost vůbec nepovažoval za kasační námitku.

[17] Nejvyšší správní soud stěžovatele před posouzením kasační stížnosti nevyzýval k jejímu doplnění o další kasační námitky. Postup podle § 109 odst. 1 ve spojení s § 106 odst. 3 s. ř. s. je na místě jen v situaci, kdy kasační stížnost neobsahuje vůbec žádnou argumentaci (ani pokus o ni). Postup podle těchto ustanovení není určen k tomu, aby soud upozorňoval stěžovatele na potřebu či vhodnost doplnění jeho argumentace (usnesení NSS z

24. 4. 2023, čj. 8 Azs 41/2023-38, bod 12 či obdobně usnesení NSS čj. 2 Afs 115/2020-42, bod 19).

[18] Vzhledem k tomu, že stěžovatel z výše uvedených důvodů v kasační stížnosti neuplatnil ani jednu přípustnou kasační námitku, Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost jako celek je nepřípustná, a proto ji odmítl [§ 104 odst. 4 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. a § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s.].

[19] O náhradě nákladů řízení rozhodl soud v souladu s § 60 odst. 3 ve spojení s § 120 s. ř. s., podle nichž žádný z účastníků řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

[20] Byl-li návrh na zahájení řízení před prvním jednáním odmítnut, soud vrátí z účtu soudu zaplacený poplatek (§ 10 odst. 3 věta třetí zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích; usnesení rozšířeného senátu NSS z 25. 3. 2021, čj. 8 As 287/2020-33, č. 4170/2021 Sb. NSS). Proto soud stěžovateli vrací soudní poplatek ve výši 5 000 Kč zaplacený za kasační stížnost, ve lhůtě stanovené v souladu s § 10a odst. 1 zákona o soudních poplatcích.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně 23. srpna 2023

Jitka Zavřelová
předsedkyně senátu